

Institute of Oceanology
Polish Academy of Sciences (PAS)
Powstańców Warszawy 55, Sopot
Polen

Att: Beata Szymczycha

Kontor/afdeling
Undergrund

Dato
08-03-2024

J nr. 2024 - 782

/mklh

Afgørelse om tilladelse til geotekniske undersøgelser i farvandet omkring Bornholm

Energistyrelsen meddeler hermed tilladelse til, at Institute of Oceanology, Polish Academy of Sciences (herefter "Institute of Oceanology PAS") kan udføre geotekniske undersøgelser på kontinentalsoklen og søterritoriet omkring Bornholm, jf. kontinentalsokkelovens¹ § 2, stk. 1, 1. pkt., og § 2, stk. 3.

Det forudsættes, at undersøgelserne udføres i overensstemmelse med det, der fremgår af ansøgningsmaterialet. Tilladelsen er gyldig fra den 11. marts til og med den 24. marts 2024.

Vilkår

Energistyrelsen fastsætter følgende vilkår for tilladelsen:

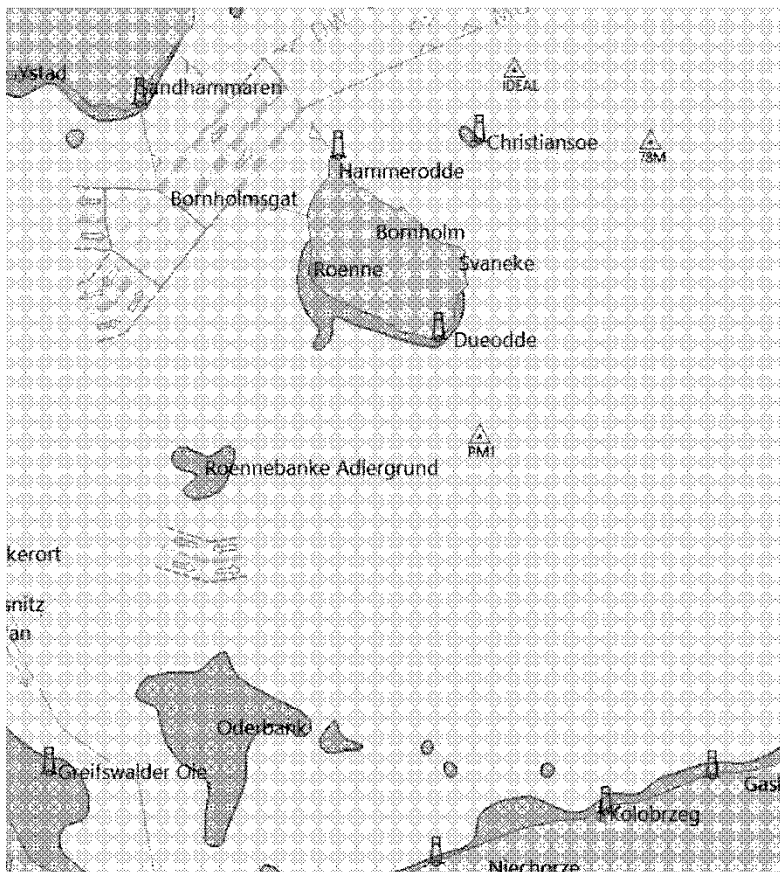
1. Undersøgelserne skal udføres i henhold til Energistyrelsens standardvilkår for forundersøgelser til havs².
2. Institute of Oceanology PAS skal udfylde Energistyrelsens vedlagte skema vedrørende redegørelse for opfyldelse af vilkår (bilag 1). Det udfyldte skema skal returneres til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram, det vil sige senest den 22. april 2024. Det udfyldte skema skal sendes til følgende mailadresser: indvindingsekr@ens.dk og mklh@ens.dk.

Sagsfremstilling

Institute of Oceanology PAS har den 12. januar 2024 ansøgt om tilladelse til at gennemføre geotekniske undersøgelser i farvandet omkring Bornholm (se figur 1).

¹ Lov om kontinentalsoklen og visse aktiviteter på søterritoriet, jf. lovbekendtgørelse nr. 199 af 27. februar 2024

² https://ens.dk/sites/ens.dk/files/OlieGas/standardvilkaar_for_forundersoegelser.pdf

Figur 1. Oversigtskort over de tre prøvestationer IDEAL, 78M og PM1 i dansk farvand.

Undersøgelserne vil omfatte indsamling af sedimentprøver med en box corer og en gravity corer. I alt vil der blive indsamlet 10 sedimentprøver med en box corer og 4 med en gravity corer ved tre prøvestationer i farvandet omkring Bornholm. I forbindelse med undersøgelserne vil der også blive indsamlet vandprøver med en rosette sampler.

Formålet med undersøgelserne er at undersøge dybhavsstrømmene mellem de dybere bassiner i den sydlige Østersø som led i et forskningsprojekt, der skal forbedre forståelsen for kvælstofcyklussen og det marine økosystems funktion.

Til undersøgelserne benyttes det polske fartøj OCEANIA.

Undersøgelserprogrammet vil pågå i perioden 11.-24. marts 2024, og ansøger anslår, at prøveindsamlingen vil tage maksimum 6 timer ved hver prøvestation.

Miljømæssige forhold

Ansøger har oplyst, at undersøgelserne befinder sig i en minimumsafstand på ca. 11,8 km fra det nærmeste marine Natura 2000-område Ertholmene (DK007X07).

Natura 2000-området har arten gråsæl og blandt andet naturtypen rev på udpegningsgrundlaget. Grundet undersøgelsestidens begrænsede tidsmæssige periode, de få sedimentprøver og afstanden til nærmeste Natura 2000-område, har ansøger vurderet, at hverken Natura 2000-områder eller bilag IV-arter i området vil blive påvirket af undersøgelsestidens.

I ansøgningen er det endvidere vurderet, at undersøgelsestidens ikke vil påvirke den generelle miljøtilstand, og ikke vil have en negativ påvirkning på de 11 deskriptorer miljømål i Danmarks Havstrategi II³.

Myndighedshøring

Energistyrelsen har bedt Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Søfartsstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Miljøstyrelsen, Vikingeskibsmuseet og Slots- og Kulturstyrelsen om eventuelle bemærkninger til ansøgningen.

Energistyrelsen har modtaget fire høringssvar.

Fiskeristyrelsen har i høringssvar fremsendt den 31. januar 2024 oplyst, at styrelsen har vendt sagen, og ikke har fået oplysninger om, at undersøgelsestidens kan være til gene for fiskeriet i området. Fiskeristyrelsen har derfor ingen bemærkninger.

Søfartsstyrelsen har i høringssvar fremsendt den 6. februar 2024 oplyst, at de ikke har sejlads-mæssige indsigelser til de pågældende geotekniske undersøgelser. Dog nævner styrelsen, at bekendtgørelsen nr. 1351 af 29/11/2013 om sejlads-sikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande skal følges i forbindelse med arbejdet, og at vurderingsskema for vurdering af sejlads-sikkerheden ved arbejder til søs skal anvendes i relevant omfang⁴. Yderligere nævner Søfartsstyrelsen, at information om arbejdet skal indmeldes til Efterretninger for Søfarende (efs@dma.dk) med henblik på rettidig advisering af skibsfarten. Dette skal sendes senest 4 uger før arbejdet påbegyndes. Efterretninger for søfarende skal ligeledes informeres når arbejdet afsluttes.

Vikingeskibsmuseet har i høringssvar fremsendt den 7. februar 2024 oplyst, at museet ikke har bemærkninger til de ansøgte undersøgelser, men at ansøger bør være opmærksom på Museumslovens § 29 h, stk. 1, hvorefter fund af spor af fortidsminder eller vrag gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standses.

Miljøstyrelsen har i høringssvar fremsendt den 19. februar 2024 oplyst, at enhederne Erhverv og Hav- og Vandmiljø ikke har bemærkninger til høringen. Enheden Arter og

³ <https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/vandmiljoe/havet/danmarks-havstrategi-ii>

⁴ <https://www.soefartsstyrelsen.dk/sikkerhed-til-soes/sejladssikkerhed/entreprenoreropgaver-til-soes>

Naturbeskyttelse har ligeledes ingen bemærkninger til høringen, men oplyser til orientering, at Miljøstyrelsen fremsender en række bemærkninger til Udenrigsministeriet om samme sag.

Retsgrundlag

Kontinentalsokkeloven

De ansøgte geotekniske undersøgelser foretages på dansk kontinentalsokkel og søterritorium og er derfor omfattet af kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., og § 2, stk. 3.

Ifølge kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., kan klima-, energi- og forsyningsministeren tillade udforskning af de naturforekomster, som er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 1, når denne ikke foretages med henblik på udnyttelse. Ved naturforekomster forstås havbundens eller dennes undergrunds mineralske og andre ikke-levende forekomster, jf. kontinentalsokkelovens § 1, stk. 2, nr. 1.

Beføjelser, som klima-, energi-, og forsyningsministeren er tillagt i henhold til kontinentalsokkeloven, udøves af Energistyrelsen på ministerens vegne, jf. delegationsbekendtgørelsens⁵ § 3, stk. 1, nr. 2.

Offshorehabitatbekendtgørelsen⁶

Offshorehabitatbekendtgørelsen finder anvendelse for undersøgelser, som kræver godkendelse efter kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., og § 2, stk. 3, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 10.

Før der kan træffes afgørelse om tilladelse til eller godkendelse af projekter, der er nævnt i bekendtgørelsens § 1, stk. 2, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Hvis Energistyrelsen vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det internationale naturbeskyttelsesområde under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles godkendelse eller tilladelse til det ansøgte projekt, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3. En undtagelse hertil findes dog i bekendtgørelsens § 4.

Før der kan træffes afgørelse om tilladelse til eller godkendelse af projekter, der er nævnt i bekendtgørelsens § 1, stk. 2, skal der endvidere foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt kan:

⁵ Bekendtgørelse nr. 1366 af 28. september 2022 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser

⁶ Bekendtgørelse nr. 786 af 14. juni 2023 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved videnskabelige undersøgelser, forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

- 1) medføre en forsættlig forstyrrelse i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), i alle livsstadier og i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser ynglepleje, overvint-rer eller vandrer,
- 2) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredel-sesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller
- 3) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b), i alle livsstadier.

Viser vurderingen, at det ansøgte projekt kan indebære en forstyrrelse, beskadigelse eller ødelæggelse som nævnt i bekendtgørelsens § 5, stk. 1, kan der ikke meddeles godkendelse eller tilladelse til det ansøgte projekt, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 2.

En undtagelse hertil findes dog i bekendtgørelsens § 6.

Forinden der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse af et ansøgt projekt omfattet af bekendtgørelsens § 1, stk. 2, kan Energistyrelsen indhente en udtalelse fra Miljøstyrelsen om vurderingerne nævnt i § 3 og § 5, jf. bekendtgørelsens § 7.

Havstrategiloven⁷

EU's havstrategidirektiv⁸ er implementeret i dansk lov ved havstrategiloven. Loven har til formål at fastlægge rammerne for de foranstaltninger, der skal gennemføres for at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havets økosystemer og muliggøre en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer.

Havstrategiloven pålægger miljøministeren at udarbejde havstrategier for alle dan-ske havområder for at:

- 1) beskytte, bevare og forebygge forringelse af havmiljøet og, hvor det er mu-ligt, genoprette marine økosystemer i områder, hvor de er blevet negativt påvirket,
- 2) forebygge og reducere tilførsler til havmiljøet med henblik på gradvis at ud-fase forureningen og sikre, at der ikke er nogen væsentlige virkninger på eller risici for havets biodiversitet, de marine økosystemer eller menneskers sundhed eller retmæssige anvendelse af havet,
- 3) sikre de marine økosystemers evne til at håndtere forandringer og
- 4) sikre, at det samlede pres fra menneskelige aktiviteter er foreneligt med op-nåelse af god miljøtilstand.

God miljøtilstand er beskrevet i havstrategilovens bilag 2 (direktivets bilag I) ved hjælp af 11 såkaldte kvalitative deskriptorer. Deskriptorerne omhandler:

- 1) Biodiversitet
- 2) Ikkehjemmehørende arter

⁷ Lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 123 af 1. februar 2024

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger

- 3) Erhvervsmæssigt udnyttede fisk
- 4) Havets fødenet
- 5) Eutrofiering
- 6) Havbunden
- 7) Hydrografiske ændringer
- 8) Forurenende stoffer
- 9) Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum
- 10) Marint affald
- 11) Undervandsstøj

Offentlige myndigheder er ved udøvelsen af beføjelser i henhold til lovgivningen bundet af de miljømål og indsatsprogrammer, som miljøministeren træffer afgørelse om, jf. havstrategilovens § 18. Dette betyder, at myndighederne ved udøvelsen af deres beføjelser inden for lovgivningens rammer skal lægge havstrategien til grund.

Energistyrelsens vurdering og begrundelse

Vurdering af aktiviteten i forhold til offshorehabitatbekendtgørelsen

Energistyrelsen har gennemgået ansøgningsmaterialet og finder, at ansøgningsmaterialets redegørelse for potentielle påvirkninger på internationale naturbeskyttelsesområder og bilag IV-arter er fyldestgørende, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2, og § 5, stk. 3.

Energistyrelsen vurderer på baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet, herunder undersøgelsernes begrænsede omfang, varighed og karakter samt minimumsafstanden til nærmeste Natura 2000-område på 11,8 km, at de ansøgte aktiviteter hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan antages at kunne påvirke Natura 2000-områder væsentligt, og at der derfor ikke skal foretages en konsekvensvurdering af de ansøgte aktiviteter, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 4.

Energistyrelsen vurderer endvidere på baggrund af ansøgningen samt indkomne høringssvar, at de planlagte undersøgelser er af en sådan karakter, at de ikke vil forstyrre bilag IV-arter forsættligt og ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1. Det skyldes, at undersøgelserne ikke genererer undervandsstøj eller medfører udledninger til havmiljøet.

Vurdering af aktiviteten i forhold til havstrategiloven

Energistyrelsens vurderer på baggrund af oplysningerne i ansøgningen, herunder at der ikke genereres impulsstøj eller sedimentspredning i forbindelse med undersøgelserne, at det ansøgte arbejde ikke vil forårsage ændringer i hydrografien eller medføre væsentlige påvirkninger af havmiljøet, og at de ansøgte aktiviteter derfor ikke vil påvirke belastning, kriterier eller mål for de 11 deskriptorer, jf. havstrategilovens § 18.

Vurdering af aktiviteten i forhold til kontinentalsokkeloven

Det er Energistyrelsens vurdering, at de ansøgte undersøgelser omhandler udforskning af havbundens mineralske og ikke-levende naturforekomster, da sedimentprøverne skal anvendes til undersøgelser af ikke-organiske naturforekomster (geokemiske analyser) i havbunden, og at undersøgelserne ikke foretages med henblik på udnyttelse.

For at mindske påvirkningerne til omgivelserne og varetage hensynet til havmiljøet og eventuelle havpattedyr, fastsætter Energistyrelsen vilkår om, at Institute of Oceanology PAS skal følge de vedhæftede standardvilkår for forundersøgelser til havs, jf. vilkår 1.

For at sikre og kontrollere, at Institute of Oceanology PAS efterlever standardvilkårene, som er knyttet til afgørelsens vilkår 1, fastsætter Energistyrelsen yderligere vilkår om, at Institute of Oceanology PAS skal redegøre for og dokumentere opfyldelsen af de fastsatte vilkår i det vedlagte skema, jf. vilkår 2. Redegørelsen for opfyldelsen af de fastsatte vilkår skal returneres til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram, det vil sige senest den 22. april 2024.

På baggrund af ovenstående er det Energistyrelsens samlede vurdering, at der ikke er noget til hinder for, at Energistyrelsen kan meddele tilladelse til at udføre de ansøgte geotekniske undersøgelser i farvandet omkring Bornholm.

Øvrige bemærkninger

Denne tilladelse fritager ikke Institute of Oceanology PAS for at indhente de i medfør af lovgivningen i øvrigt nødvendige tilladelser og godkendelser.

Det bemærkes ydermere, at såfremt arbejdet ikke afsluttes inden den angivne dato, skal Energistyrelsen orienteres om dette.

Hvis der tages kontakt til andre myndigheder vedrørende aktiviteterne for denne tilladelse, skal Energistyrelsen informeres og sættes i kopi (cc) på korrespondancen. Følgende mailadresser skal orienteres: indvindingsekr@ens.dk og mklh@ens.dk.

Klagevejledning

Enhver med væsentlig og individuel interesse i denne afgørelse kan klage over afgørelsen til Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Energiklagenævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg, (ekn@naevneneshus.dk), jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 1.

Lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser, er klageberettigede, for så vidt angår de miljømæssige forhold i afgørelsen, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 2. Disse foreninger eller organisationer skal senest samtidig med klagen fremsende deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at

de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder de angivne krav, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 3.

Klage skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger fra tidspunktet, hvor afgørelsen bliver offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 4.

Med venlig hilsen

Mads Kløve Hallstrøm

Bilag:

- Bilag 1: Redegørelse for opfyldelse af vilkår

Kopi sendes til:

- Miljøstyrelsen
- Søfartsstyrelsen
- Fiskeristyrelsen
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Slots- og Kulturstyrelsen
- Vikingeskibsmuseet
- GEUS
- Udenrigsministeriet